

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Corespondințele sînt a se adresa redacțiunei
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr.	Pentru publicațiunile oficiose, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.	„FOAIA DIECESANĂ“;
„ „ „ pe 1/2 an . 2 „ 50 „		eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la
„ România și străinătate pe an . 14 franci		Tipografia diecesană în Caransebeș.
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		

PARTEA OFICIALĂ.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și de învățămîntul public cu datul de 25. Maiu a. c. sub Nr. 20,747 a întărit definitiv pe *Martin Mártonfy*, în postul de inspector scolariu regesc în comitatul Timișului.

din loc: *Stefan Velovan, Patriciu Drăgălina, Dr. Iuliu Olariu, Ioan Pinciu, Gerasim Sêrb, Iosif Bălan și Enea Hodoș, apoi Traian Barzu, asesor consistorial și Dr. Traian Badescu, secretariu consistorial; — domni medici: Dr. George Crainiceanu și Dr. Em. Elefterescu din Bucuresci și Dr. Leo Mureșan din Caransebeș.*

Redacțiunea.

PARTEA NEOFICIALĂ.

Invitare de abonament

la

„Foaia diecesană“.

Mulțămînd tuturor pentru binevoitoriul sucurs material și spiritual, ce l-au dat pîn'acuma întru susținerea acestei fîi, îi rugăm totdeodată, ca și pe viitoriu să ne sprijinească întreprinderea noastră, cu atât mai vîrtos, pentru-că această foaie are o misiune mai înaltă culturală și anume, înaintarea intereselor noastre bisericesci și școlare.

Deschidem deci un nou abonament pe semestrul II. al anului 1891. cu prețurile de pîn' aci și adecă:

pe un an întreg 5 fl.

pe jumătate de an 2 fl. 50 cr.

Rugăm mai departe pe on. public de a trimite cât mai curînd prețul abonamentului, folosindu-se, spre mai mare înlesnire, de mandate postale, pe care să fie scris limpede numele on. abonenți și posta ultimă.

Colaboratori „Foaiei diecesane“ sînt: DD. profesori dela institutul pedagogic și teologic diecesan

Sânțirea bisericeii din Prigor, și visitațiunea canonică a Prea Sânției Sale întreprinsă în Almăj.

(Urmare.)

Dalbocețul a fost deasemenea frumos decorat, și Prea Sânțitului i s'au făcut ovațiuni ca și în celelalte comune. Înaintea s. bisericii așteptau, îmbrăcați în ornatele preoteșci, preoții: Nicolae Câmpeanu din loc și Nicolae Goanță din Mocerîș cu capela-nul seu Dionisie Goanță.

După rugăciunile îndatinate, după vorbirea de bineventare a preotului Nicolae Goanță și după cuvîntarea plină de învățături a Prea Sânției Sale, s'au îndreptat întreg cortegiul precedat de bandieriu spre Bozovicu, ear la dorința Prea Sânției Sale s'a luat drumul cătră Lăpușnic, care comună, deși nu avea speranța să fie cercetată de Prea Sânția Sa, totuși a fost îmfrumșetată, și astfel Prea Sânția Sa, a satisfăcut dorinței credincioșilor și din aceasta comună spre marea lor bucurie și mîngăere sufletească.

Pe drumul cătră Bozovicu apoi a început o ploaie torențială, astfel că intrarea în Bozovicu s'a făcut întră sunetul camanelor, pocniturele pivelor și întră puternicele tunuri ale Celui Prea Înalt.

Prea Sânția Sa și preoții din suita sa au fost înquartirați în localitățile Dluî protopretore, Petru Vuia, apoi seara la 9 oare a fost cină în casa ospitală a Dluî protopretore, — carele nici un mō-

ment nu s'a despărțit de cortegiul — și la care au fost invitate toate notabilitățile din loc, participând preste 20 de persoane.

Aici în Bozovici atât Dl protopretore Petru Vuia, cât și alți fruntași au stărut pre lângă Prea Sântitul, ca în ziua următoare — Joi — să celebreze s. liturgie. P. S. Sa deși obosit de călătorie a satisfăcut dorinței generale, celebrând s. liturgie asistat de Prea Cuvioșia Sa părintele protosincol Filaret Musta, de P. O. D. protopresbiter tractual Michail Popoviciu, de preoții locali: George Dimitrieviciu sen., Nicolae Brinzein, George Dimitrieviciu jun. și Ioan Brinzeiu, precum și de diaconii Dr. Traian Badescu și Alexie Frateșiu.

Cântările liturgice le-a executat corul vocal mixt din loc cu deplină esăctitate, sub conducerea învățătorului Vasilie Rusu. Sub decursul liturgic capelanul Ioan Brinzeiu a bineventat pe Prea Sântia Sa cu următoarea cuvântare:

„Ilustrissime Domnule Episcop!”

Ziua de astăzi e o zi de bucurie și de sərbătoare pentru noi toți, pentru-că astăzi avem fericirea de a vedea în mijlocul nostru pre Preabunul Archipăstoriu, pre preabunul acela, care nencetat priveghiază și lucră ziua și noaptea pentru binele bisericii și al neamului nostru. Cunoscute este, că 'nainte cu vre-o câte-va zeceni biserica noastră se afla într'o stare foarte decăzută; privind însă astăzi starea bisericii noastre, cu siguranță putem zice, cum-că prelângă timpurile cele trecute este foarte îmbucurătoare; și cui datorăm noi pentru această înaintare a bisericii noastre recunoscintă? Bărbaților acelora, cari nu au cruțat nici o osteneală, pentru de a scoate sânta noastră biserică din cătușele întunecului. Intre acești bărbați cu totdreptul Te numărăm și pre Ilustritatea Ta.

Mulțămind deci Tatălui ceresc că Te-a lăsat în mijlocul nostru, ca pre unul care lupți pentru binele comun, îl rugăm ca să Te țină încă mulți ani în deplină putere trupească și sufletească, ca așa să poți și mai departe lupta pentru înflorirea bisericii și binele neamului nostru, — și mulțămindu-Ți profund că ni-ai căusat bucuria de a Te vedea în comuna noastră Bozoviciu, care de mult Te doria, imi permit a striga cu respect fiesc: Bine ai venit Prea Sântite Stăpâne!”

Prea Sântitul Domn Episcop în răspunsul seu a luat ca materie: „Să iubesci pe Domnul Dzeul tēu din toată inima ta, din tot sufletul teu și din tot cugetul teu”; eară a doaua asemenea celei dintăiu: „Să iubesci pe deaproapele tēu ca însuși pe tine.”

Imposantă a fost și conducerea cu litia a Prea Sântitului Domn Episcop dela quartirul seu până la s. biserică.

Fiind timpul foarte frumos întreg poporul Bozoviciului în haine de sərbătoare, era postat pe ambele părți ale drumului dela locuință până la s. bi-

serică, eară prunci și fetițele de școală mergeau înainte în doauă rânduri, întră cari se duceau steagurile bisericesci; urmau apoi copii cu rapizile, presbiterii precedați de cei 2 diaconii, și sub baldachin pășea Archiereul îmbrăcat în mantia și cu cărja în mână, eară după baldachin urma mulțimea cealaltă a poporului. Înaintea Prea Sântiei Sale mergeau mai multe fetițe îmbrăcate în port național presărând în continuu frunză de flori de trandafiri, pe lângă acestea din toate părțile se aruncau buchete de flori așa, că drumul era așternut numai cu flori.

Biserica a fost indesuită de popor luând parte la servițiul divin și toate notabilitățile de altă confesiune.

După terminarea servițiului divin Prea Sântia Sa a fost carăși cu litia condus până la arcul triumfal construit la capul stradei, ce conduce dela s. biserică până la strada principală. Aci aștepta trăsura Dlu protopretore, în carea urcându-se Prea Sântitul împreună cu Dl protopretore a făcut mai multe vizite.

La 2 oare în onoarea înaltului oaspe s'au dat în localitățile casinei române din loc un banchet splendid, la carele a luat parte afară de înaltul oaspe vr'o 30 de persoane. E superfluu a mai aminti, că sub durata banchetului s'au ținut mai multe toaste.

După banchet, conform programei staverite, Prea Sântia Sa, concomitat și de alte persoane din Bozoviciu, a plecat spre Prilipeț; aci la arcul triumfal construit la intrarea în comună l-a întâmpinat părintele asesor consistorial Michail Blidariu, dl notariu cercual George Bogdan, învățătorul cu tinerimea școlară și întreg poporul adunat. — După ce P. S. Sa, întră urări de „Să trăiască“ s'a dat jos din trăsură întră cântările bisericesci prescise, întră sunetele campanelor și pocniturile pivilor au fost condus prin comuna decorată cu frunzariu până la s. biserică frumos înfrumșetată, unde după terminarea unui scurt serviciu dzeesc, părintele asesor cons. Michail Blidariu a rostit următoarea cuvântare:

Înalt Prea Sântite Domnule Archipăstoriu!

Au trecut deja un pătrariu de secol, de când biserică noastră română ortodoxă, prin puterea Dzeiască, grația maiestatică și neobosita siăruintă a unor fi și fruntași, a reinviat și au dobândit autonomia și independința sa, după un timp îndelungat de subjugare de un element cu totul străin și noauă nu superior.

Luptele cele cele mari și resistentă bărbătescă a acestor fi credioși ai națiunii noastre pentru căștigarea acestui drept natural, sunt de comun cunoscute și totodată admirate chiar și de streini, dară aceste fapte mari și epocale se oglindesc mai apriat și din valorosul op al Ilustrității Voastre sub numirea: „Memorialul Archiepiscopului și Metropolitului Andreiu baron de Șaguna, sau luptele românilor dela anul 1846—1873.

Ne mai amintind de astă dată despre acele timpuri, pentru poporul și biserica noastră română atât de vitrege, când pre toate căile și mijloacele cu puteri unite se lucra pentru desnaționalizarea și stărpirea limbii noastre străbune în și afară de biserică, când biserica noastră se conducea de capi bisericesci străini, cărora le lipsea cu deseversire simțul de înaintare și prosperare a culturii noastre bisericesci-naționale; dacă după atâta amar de timp de grea cercare și suferință, clerul și poporul român în genere, cât și noi cei din aceste părți, cu deplină satisfacțiune și mângăere sufletească salutăm astăzi cu reverință fiască pe prea demnul și de mult doritul nostru Archiepiscop, în înalta persoană a Ilustrității Voastre; nu avem decât să fim plini de recunoscință și mulțămire față de acei bărbați mari și de influință, cari după voința lui Dumnezeu au condus Naia națiunii la limanul dorit, în stadiul în care se află de presinte.

Înalt Prea Sântite Domnule Archiepiscop! scim apăsarea greutăților împreunate cu călătorie îndepărtată precum și înportanța agendelor celor multe oficioase, care cer zilnic rezolvarea lor și care altcum nu ar permite nici pe un moment îndepărtarea Ilustrității Voastre din centrul diecesei; însă iubirea și îngrijirea ce aveți față de clerul și poporul încredințat archiepiscopiei Voastre, au învins acele greutăți și astăzi cu mândrie și mângăere sufletească ne-am învrednicit a ne afla grupați în giurul Înalt Prea Sântiei Voastre, prea bunul nostru Archiepiscop.

Dară noi nu avem nimica, ce ar fi demn pentru aceste binefaceri și grație Archiepiscopicească, fără numai inimile noastre cele pline de respect și alipire către înalta persoană a Ilustrității Voastre, pre care Ți-le aducem întregi nevătămate și nevinovate.

Permite-ne, Ve rugăm, Înalt Prea Sântite Domnule Episcop, ca să depunem la picioarele Archiepiscopicești tributul ce Vă datorim, adică expresiunea simțimentelor noastre de adânc respect și iubire fiască, ce-Ți păstrăm.

Dzeu, carele Te-au ales și Te-a dat noaue spre mângăere, întărirea și înflorirea bisericii și poporului român, să auză din înălțimea cerului rugămintele noastre, să Te învrednicească de viața cea mai îndelungată, și cu puterea sa cea sântă să-Ți întărească puterile sufletesci și trupesci, ca, înzestrat cu aceste daruri Dzeesci, să primești cununa cea nevestejită ce-Ți este pregătită, ceea-ce noi ca nisce fi sufletești prea umiliți, din inimă curată și adevărată Îți dorim. Amin!"

Prea Sântia Sa și aicea mulțămind pentru în-suflețita primire, și-a exprimat bucuria că a putut cerceta aceasta comună; apoi în legătură cu cele zise de părintele asesor consistorial a arătat, că este fericită aceea națiune carea a avut bărbați mari, cari necontenti s'au ostenit și lucrat pentru binele și prosperarea ei. Este o virtute frumoasă a fi mulțămitori și recunoscători bărbaților celor mari. Dacă

noi astăzi avem biserica noastră proprie, avem constituțiune bisericască frumoasă, trebuie nu numai să fim mulțămitori marilor bărbați, cari s'au luptat pentru dobândirea acestora, ci trebuie să ne arătăm și demni de moștenirea lor, — să ne arătăm demni prin respectarea bisericii și a constituțiunii noastre, prin nesuința ca să ne dezvoltăm și perfecționăm. Atingând P. S. Sa și cauzele decadinței și stării înjositoare de mai înainte, a accentuat apoi, că dacă noi cu puteri unite, în bunăînțelegere și cu înțelepciune vom lucra, atunci nu numai că putem avea speranță, ci putem fi siguri de un viitoriu frumos și pe deplin mulțămitoriu. După acestea P. S. Sa a urmat cu învățături și cu îndemnuri spre religiositate, moralitate, sîrguință, lămină și cultură.

Dela s. biserică a fost condus între viile acla-mațiunii ale mulțimei la locuința din apropiere a părintelui Michail Blidariu, la carele au fost pregătit quartirul pentru Prea Sântia Sa.

După aceasta tinerimea locală a întins o mare horă almăjânească, careia i-au urmat și alte jocuri.

După-ce P. S. Sa a mai făcut câteva vizite, părintele asesor consistorial Michail Blidariu în onoarea Prea Sântiei Sale a dat o cină gustuoasă, la carea au luat parte și Dl protopretore Petru Vuia, și mai mulți fruntași din comună.

E de însemnat, că dormind Prea Sântia Sa în casa părintelui asesor Michail Blidariu, a dormit în acea casă, în carea s'a născut ilustrul nostru general, Traian Doda.

(Va urma.)

Raporturile familiare ale primatului Ungariei, Nicolae Oláh.

În fasciculul prim din scrierile istorice-literare ale academiei magiare din Budapesta din anul acesta, redigiate de Ballagy Aladár, aflăm la pag. 35—38 următoarele date despre raporturile familiare ale vestitului primat al Ungariei Nicolae Oláh, împărtășite de Hunfalvy Pál — după un text scris de primatele însuși:

„În țara românească — așa scrie Oláh — se luptau doae neamuri pentru voivodat, începând dela antecessorii nostri — până la timpurile noastre; adică Dănescii și Drăgulescii. În timpul lui Ioan Hunyady Dragul voi-vod ajunsese la putere parte omorînd, parte alungând pe Dănesci.

Maria, soția lui Mânzilă din Argeș, născu doi fii, pe Stanciu și Stoian. Stanciu încă avu doi fii, pe Dan și pe Petru, eară Stoian me născu pe mine Nicolae, Matia, Ursula și Iliana.

Ajungând Dragul la putere decapită pe unchiul meu Stanciu, eară tatăl meu Stoian, fiind încă băiat, se refugié norocos la regele Matia, carele era hotărît în mai multe rânduri a-i reda domnia cu putere armată, ceea ce am auzit nu numai dela tatăl meu, ci și dela comiții Ioan Bornemisza și Ambrosiu Sárkány, cu cari tatăl meu se luptase împreună.

Dară văzând tatăl meu peripețiile domniei, preferă să trăiască ca om privat în Ardeal și luă de soție pe mama mea Varvara Sturzar.

Cu timpul ajunsese voivod Mihnea din neamul Dănescilor, neam de aproape cu noi, om bun de sfat și cu mână tare (vir consilio magnus et manu strenuus). Pe la 1510. el dimpreună cu soția sa, fiul seu Mircea și o fată, — carea după cum am auzit, deveni după aceea soția voivodului din Moldova, — fură alungați de către necredincioșii boeri ajutați de Turci. Mihnea se așeză în Sibiu cu învoirea și sub scutul regelui Vladislau. Aci însoțit fiind într-o zi de tatăl meu și de Ioan Horvath de Vingart, cu ocasiunea întoarcerii din biserică la locuința sa fu asasinat prin trei, patru rane în mijlocul escortei sale de către sârbul Jaxith. Poporul, revoltat pentru vătămarea scutului regal, se repezi asupra casei, în care se refugiase asasinul și oare cineva din mulțime îl ucise.

Aceste două neamuri rivalizează unul cu altul până în ziua de astăzi. Fie-care stăruie a face voivod pe unul din ai seși, când cu ajutoriul Magiarilor, când cu al Turcilor. Învingătorul ucide sau schingiuiesce pe oricare bănuț din celalalt neam. Aceasta se întâmplă și nu de mult. Petru din Argeș, fiul lui Stanciu, de care făcui amintire, mi-a scris mie din Ungaria (la Brüssel), că Mohamed pașa îl făcuse voivod în țeară: dară nu mult după aceea armata turcească aduse alt voivod din celalalt neam. Întră cele două armate el (Petru) singur luptându-se cu celalalt voivod, îl trânti de pe cal. Pe când voia să-l ucidă, boerii îl eliberară, pe el însuși îl prinseră și tăindu-și nasul îl alungară. Cu toate acestea sperează, că va putea să resbune batjocura, ce i-se făcuse.

Hunfalvy continuă apoi: „Această unică istorie arată starea țării românești în jumătatea a doua a secl. XV. și în cea dintâiu a secl. XVI. Se vedem acum însăși istoria familiei *Oláhilor*.

Însemnăm îndată aici, că numele „*Oláh*“ a devenit nume propriu de familie, în tocmai precum se întâmplase la Corvini, înainte de ce începuseră a se numi după castelul dela Hunyad. Așadar Stefan (Stoian) Oláh trăia în Ardeal, precum cetirăm

Mai departe zice Hunfalvy: „Stefan Oláh avu doi fii, Nicolae și Matia. Acela păși pe cariera bisericească, Matia remasă în așa numita stare lumană. Tatăl lor, Stefan, funcționă ca judecătoriu regesc până la 1520, eară documentul încă atunci îl numea bătrân. Pentru că regele Ladislau II. scrisese Sibienilor, că a denumit pe Matia Oláh nobil de Orăstie, ca după moartea tatălui lui, carele e deja bătrân, să-și urmeze în dirigătorie. Tot în anul 1520 și Ioan Zápolya, voivodul Ardealului, îl recomandă pe Matia Oláh Sibienilor, cu deosebire și pentru aceea, pentru că fratele lui *Nicolae*, episcopul din *Cinci-biserici*, este secretariu binemeritat al lui George Zápolya. Încă și însuși episcopul din *Cinci-biserici* recomandă pe Matia consiliului din Sibiu. Mai mult nici nu știu despre Matia Oláh, decât că la 1536. era încă la vîieță în funcțiunea sa.

Așa dară Nicolae Oláh, episcopul din *Cinci-biserici* era secretariul lui George Zápolya la 1520. Nu mult după aceea îl cheamă regele Ludovic și soția lui, regina Ma-

ria, la Buda, unde ocupă loc între secretarii și consilierii lor. După desastrul dela Mohaci însoți pe regina Maria, carea îl favorisa întru atîta, că îl duse cu sine în Belgia, când apoi la 4. Octomvrie 1531. împăratul Carol V. fratele ei, îl făcui de guvernator al țării. Mai târziu deveni Episcop în Zagrabia și cancelariu al Ungariei. Ear la 1543. îl mută la întâia episcopie din Erlau, după ce însoți pe regele Ferdinand în Germania și Bohemia, și prin erudițiunea și talentul seu, își câștigă tot mai mare vază. La 1548. regele îi dăruie lui, fratelui și surorilor lui și următorilor lor titlul de nobili noi. În fine *Nicolae Oláh* ajunsese la 1553. metropolit în Strigoniu și primate, fiind astfel înălțat la dignitatea cea mai mare bisericească din țeară.

Poporul român, precum se vede, a dat patriei noastre încă pe acele timpuri bărbați, care prin vitejia și erudițiunea lor, proprie gînteii latine, au servit patriei, înălțându-se pe tronul regesc și pe scaunul primatial, și carii prin activitatea lor formează paginile cele mai strălucite ale istoriei patriei noastre comune.

Capelanul I. V.

Instrucțiune practică

despre purtarea socoților și administrarea averilor bisericești,
de TRAIAN BARZU.

Protocolul principal.

(Urnare.)

P r o b a .

78. Precum arată suma rubricii a 8-a din despărțimintele datorășilor cu obligațiuni din 1890, toți datorășii privați cu obligațiuni datorează la olaltă bisericii cu finea anului 1889 în capital cu suma de 1950 fl. Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricii a 16-a din despărțimintele datorășilor cu obligațiuni din anul trecut, 1889.

79. Toți datorășii privați cu obligațiuni datorează la finea anului 1890 în capital la olaltă cu:

1. Datoria veche rămasă la finea anului 1889 1950 fl.
 2. Datoria nouă din 1890 500 „
- Deci toți datorășii la olaltă datorează cu 2450 „

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricii a 10-a.

80. Toți datorășii privați cu obligațiuni au împăcat din datoriile lor de capital în 1890:

1. Prin solvire în bani gata 250 fl.
 2. Prin ștergere 300 „
- Deci toți datorășii la olaltă au împăcat 550 fl.

Cu ce trebuie să consune suma aceasta?

Cu suma rubricii a 15-a.

81. Toți datorășii privați cu obligațiuni dato-

rează la finea anului 1890 în capital la olaltă cu 2450 fl.

Din aceasta datorie dênşii au împăcat în 1890 suma de 550 „

Deci toţi datoraşii privaţi cu obligaţiunii au mai rămas în restanţă la finea anului 1890 cu 1900 fl.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 16-a.

82. Precum arată suma rubricelor a 17-a din despărţimintele datoraşilor cu obligaţiunii din 1890 toţi datoraşii privaţi cu obligaţiunii au rămas în restanţă la 31 Decembrie 1889 cu 345 fl. Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 25-a din despărţământul al III-lea pro 1889.

83. Toţi datoraşii privaţi cu obligaţiunii datorează la olaltă în interese la finea anului 1890 :

1. Datorie veche rămasă în restanţă la finea anului trecut 1889 . . . 345 fl. — cr.
2. Datoria nouă pe anul 1890 . . . 150 „ 08 „

Toţi datoraşii la olaltă datorează cu 495 fl. 08 cr.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 19-a.

84. Toţi datoraşii privaţi cu obligaţiunii au împăcat din datoriile lor de interese în anul 1890 :

1. Prin solvire în bani gata . . . 74 fl. 08 cr.
2. Prin dare de obligaţiune . . . 249 „ — „
3. Prin ştergere 80 „ — „

Deci toţi datoraşii la olaltă au împăcat 403 fl. 08 cr.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 24-a.

85. Toţi datoraşii privaţi cu obligaţiunii datorează la finea anului 1890 în interese la olaltă cu 495 fl. 08 cr., scoţind din această datorie suma de 403 fl. 08 cr. ce dênşii au împăcat-o în 1890 din datoria lor de interese, rezultă că toţi datoraşii privaţi mai rămân în restanţă în interese cu finea anului 1890 cu 92 fl.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 25-a.

86. Precum arată suma rubricelor a 26-a din despărţimintele datoraşilor cu obligaţiunii din 1890 datoria veche de anticipaţiunii de spese de proces a tuturor datoraşilor privaţi face la finea anului 1889 suma de 45 fl. Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 34-a din anul 1889.

87. Toţi datoraşii privaţi datorează în anticipaţiunii de spese de proces la finea anului 1890 :

1. Datoria veche rămasă în restanţă la finea anului 1889 . . . 45 fl. — cr.
2. Datoria nouă din anul 1890 . . . 25 fl. — cr.

Deci toţi datoraşii datorează la olaltă cu 70 fl. — cr.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 28-a.

88. Toţi datoraşii privaţi cu obligaţiunii datorează în anticipaţiunii de spese de proces la finea anului 1890 la olaltă cu 70 fl. — cr.

Din suma aceasta a datoriei scoţind suma ce datoraşii au împăcat-o de 50 fl. — cr.

resultă că dênşii mai restează la finea anului 1890 în spese de proces cu suma de 20 fl. — cr.

Cu ce trebuie să consune această sumă?

Cu suma rubricelor a 34-a.

Repetiţiuni.

89. Spre ce scop se folosesc despărţimintele II, III şi IV ale datoraşilor cu obligaţiunii?

90. Cum se poartă despărţimintele II, III şi IV?

91. Când se compun despărţimintele II, III şi IV?

92. Când se încheie despărţimintele II, III şi IV?

93. De unde se scie că cu cât au rămas în restanţă la finea anului trecut datoraşii cu obligaţiunii?

94. Când se petrec datoriile de capital, de interese şi de anticipaţiunii de spese de proces în despărţimintele II, III şi IV?

95. Când se petrec în despărţimintele II, III şi IV sumele pe cari datoraşii le împacă din datoriile lor?

96. Cum ne putem convinge, că oare bine sunt purtate despărţimintele II, III şi IV?

Socotirea intereselor.

Deprinderi.

97. Dacă un capital de 1 fl. aduce cu 8% la an ca interese 8 cr., cât va aduce la an ca interese un capital de 2 fl.?

Un capital de 2 fl. aduce ca interese de 2 ori atâta cât aduce 1 fl., adecă 16 cr.

98. Dacă un capital de 1 fl. cu 8% aduce ca interese la an 8 cr., cât va aduce la an ca interese un capital de 10 fl.?

Un capital de 10 fl. aduce ca interese de 10 ori atâta, cât aduce 1 fl., adecă 80 cr.

99. Dacă un capital de 1 fl. aduce cu 8% la an ca interese suma de 8 cr., cât va aduce ca interese tot pe un an cu 8% un capital de 100 fl.?

Capitalul de 100 fl. aduce de 100 de ori câte 8 cr., adecă 800 de cr.

100. Capitalul de 100 fl. aduce la an cu 8% ca interese suma de 800 cr. Cum se poate afla aceea, că acelaşi capital câţi floreni aduce la an ca interese?

Aceasta aşa se poate afla, că prefacem crucerii în floreni, adecă suma de 800 cr. o împărţim prin 100.

101. Așadară cum se poate afla aceea, câți floreni aduce la an ca interese capitalul de 100 fl. cu 8%?

Așa că capitalul de 100 fl. se înmulțește cu procentul de 8. din care înmulțire ne iese suma de 800, care arată crucerii, ce-I aduce ca interese la an capitalul de 100 fl. Această sumă de 800 împărțindu-se prin 100, ne iese suma de 8, carea ne arată florenii, ce-I aduce ca interese la an capitalul de 100 fl.

Regulă. *Interesele pe un an se socotesc așa, că capitalul se înmulțește cu procentul, iar produsul ce iese din această înmulțire se împarte prin 100.*

102. Cât fac interesele după capitalul de 375 fl. socotit cu 5% după regula statorită pentru calcularea de interese?

Capitalul 375 fl. \times 5 procente
produsul 1875 : 100 = 18 fl. 65 cr. Atât fac interesele.

103. Capitalul de 300 fl. cu 8% aduce la an ca interese suma de 24 fl., cât va aduce la $\frac{1}{2}$ an ca interese capitalul de 300 fl.?

Capitalul de 300 fl. va aduce pe jumătate atâta, cât au adus pe anul întreg, adică 12 fl.

104. Capitalul de 300 fl. cu 8% aduce la an ca interese suma de 24 fl., cât va aduce la o lună ca interese tot acest capital?

Aduce ca interese de 12 ori mai puțin, de cât pe un an întreg, adică 2 fl.

105. Suma de 24 fl., care ne arată interesele pe un an după capitalul de 300 fl. se se împartă cu 12, adică cu numărul lunilor din un an. Cât iese din aceasta împărțire?

$$24 \text{ fl.} : 12 = 2 \text{ fl.}$$

Regulă. *Interesele pe 1 lună se socotesc așa, că suma ce arată interesele pe 1 an se împarte prin 12, adică prin numărul lunilor din an. Suma ce iese din aceasta împărțire, ne arată apoi interesele de pe 1 lună.*

(Va urma.)

Fundațiunea Antoniu Mocsonyi de Foen în Timișoara

pentru stipendii pe seama tinerimei române pe cariera de meserii și industrii, au mai încurs următoarele contribuiri:

Lista Nr. 23. Colectant dl Grigoriu Balanescu primariul orașului Reșița-Montană. Au contribuit din Reșița-Montană: Grigoriu Balanescu 15 fl., Cristian Pateșan meseriaș 15 fl., David Terfaloga paroh 10 fl., Alexandru Crenian meseriaș 10 fl., Nicolae Marta meseriaș 10 fl., Constantin Marta comerciant 10 fl., Heinrich Kunz meseriaș 10 fl., Nicolaus Király cassariu comunal 6 fl., Josef Schneider apotecariu 5 fl., Teresia Jian comerciantă 5 fl., Iuliu Vuia notariu cercual 5 fl., Iosif Baltezan oficiant 5 fl. Iuon Simu docinte 5 fl., Nicolae Pocran co-

merciant 5 fl., Simeon Pateșan meseriaș 5 fl., Alexandru Demetroviciu meseriaș 3 fl., Mihaiu Savescu meseriaș 2 fl. 50 cr., George Baltezan comerciant 2 fl. 50 cr. Nicolae Crenicean oficiant 2 fl., Constantin Muntean meseriaș 2 fl., Urban Reviczky oficiant 2 fl., Nicolae Grindean oficiant 1 fl., Alois Ambacher comerciant 1 fl.; din Reșița Română Ioachim Frențiu paroh 5 fl., Mateiu Balan paroh 5 fl., George Nicolaeviciu comerciant 5 fl., Petru Broștean oficiant 5 fl., Nicolae Dragalina proprietariu 5 fl., Stefan Albu docinte 3 fl., Avram Neda docinte 2 fl., Ioan Albu econom 2 fl., Costa Pateșan econom 2 fl., Ioan Gerlistean econom 2 fl., Petru Jivi meseriaș 1 fl., George Pateșan meseriaș 1 fl. total 175 fl.

Lista Nr. 8. Colectant Trifon Miclea protopop în Uzdiu; au contribuit Trifon Miclea 3 fl., Antoniu Popoviciu paroh în Nicolint 2 fl., Ioanichiu Neagoe paroh în Petrovoselo 2 fl., Petru Popoviciu paroh în Sân-Mihaiu 1 fl., Iosif Murariu paroh în Cubin 1 fl., Pavel Borca paroh în Petrovoselo 1 fl., Pavel Murgu paroh în Petrovoselo 1 fl., Stefan Popa paroh în Seleuș 1 fl., Axentie Balan 50 cr., Dimitrie Codrean 50 cr., Jivoiu Rusmir 30 cr., Paul Mohora 60 cr., Dimitrie Olariu 50 cr., Petru Petroviciu 20 cr., Nicolae Bunda 50 cr., Andreas Behr 50 cr., Iakob Jorju 50 cr., Nicolae Otonoga, 50 cr. Mateiu Bolianacz 50 cr., Andreiu Gutiu 20 cr., Mihaiu Pepenariu 20 cr., Alisandru Popoviciu 10 cr., Ilie Bojin 20 cr., George Bojin 10 cr., Petru Gruita 10 cr., Iuon Marcovician 10 cr., Stefan Podu 10 cr. total 18 fl. 20 cr.

Lista Nr. 8. Colectant dl Georgiu Crăciunescu protopop în Belințiu, au contribuie: Georgiu Crăciunescu protopop 1 fl., Georgiu Toplian notariu comunal 1 fl., Izidor Chiriția notariu comunal în Chisetu 1 fl., Lucian Șepețian paroh în Chisetu 1 fl., Nicolae Proștean, fisc comitatens în Logoș 2 fl., Coriolan Bredicean avocat în Logoș 2 fl., Dr. George Dobrin, avocat în Logoș 1 fl., Dr. Stefan Petroviciu avocat în Logoș 1 fl., Emanuil Ungurian avocat în Timișoara 5 fl. total 15 fl.

Totala sumă cuprinsă în listele sus înșirate face 208 fl. 20 cr. și este depusă spre fructificare la institutul de credit și economii „Timișana” pe libelul Nr. 596.

Pentru comitetul executiv:

Emanuil Ungurian.

Maria Bogoeviciu născ. Brinzeiu,

credincioasa și amabila soție a demnului preot capelan Dimitrie Bogoeviciu din Bănia, mamă devotată a trei vii copilași, econoamă escelentă, femeie cu inimă curată, gingașă la statură și nobilă la suflet a reposat Sâmbătă în 15/27 Iunie a. c. la 3 oare d. a. în etate de 25 de ani în nascerea unui fiu remas în viață.

Răposata a fost fiica Onor. Domn Nicolae Brinzeiu, paroh în Bozoviciu, carele a jertfit foarte mult pentru crescerea și educațiunea fiilor sei prin școli; dar nemi-loasa moarte tocmai când ajungeau în stare de a scăpa pre bunul lor părinte dela nenumăratele griji și cheltueli îi seccera dintre cei vii, lăsându-i numai pre fiul seu Ioan, de presinte preot capelan în Bozoviciu.

Înmormântarea s'a făcut Duminecă la 4 oare d. a. cu pompa cuviincioase petrecându-o întreaga poporațiune din comuna Bănia, aducând o cunună foarte frumoasă din

partea comitetului parochial și una din partea Epitropiei parohiale din loc, precum și D-na capitaniță Cialma, ca rudenie mai de aproape, a depus pre cosciugul decedatei o cunună de o frumusețe extraordinară, apoi o mulțime de cunună și lumină din partea mai multor cunoscuți și amici din comunele vecine.

La înmormântare a celebrat bătrânul preot local Vichentie Pirtea, asistat de preoții Pavel Chimbir din Șopot, Nicolae Novacovicu din Gêrbovețu, George Dimitrieviciu sen., George Dimitrieviciu jun., din Bozovicu, Teodor Câmpian din Prigor și Vasile Popovicu din Pătaș; apoi D-nii învățători Nicolae Bârsan și Nicolae Hertila din Bănia și Pavel Boldea din Borloveni-Vechi.

La finea serviciului funebru părintele Nicolae Novacovicu ținu o cuvântare funebrală foarte nimerită, prin carea stoarse lacrimi de durere din ochii tuturor ascultătorilor intristați de soarta acestei familii nenorocite.

Fie-i țărna ușoară și memoria binecuvântată!
Bănia, în 30 Iunie 1891 st. n.

D. V.

Concurs.

Pe baza ordinăciunii Ven. Consistoriului diecesan dtto 19. Februarie a. c. Nr. 224. B. s'a fost publicat concursul pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a din comuna Folia, protopresbiteratul Buziașului, și deoarece numai unicul recurs a încurs, deci prin aceasta se escrie de a doua oară concurs cu termen de recurgere de 26 zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele împreunate cu această parohie sunt:

1. O sesiune parochială constătătoare din 40 de jugere și 400° □ pământ arătoriu de clasa I. și 5 jugere de pășune din izlazul comunal.

2. Stola usuată și birul îndatinat dela 82 de case și anume: după o sesiune 40 oche de grâu, eară dela jelerii câte 5 oche.

3. Un plațiu parochial de sub Nr. 64.

Mai departe este de observat că după reposatul preot Michail Popovicu a rămas văduva, carea, după §. 8. din regulamentul pentru parohii, un an de zile dela moartea soțului ei are drept la jumătate din venitul parohiei.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisați, ca recursele instruate conform stat. org. bis. și a regulamentulului pentru parohii, adresate comitetului parochial, să le subștearnă oficiului protopresviteral în Jebel.

Preoții recurenți la această parohie au să dovedească cumcă până la finea anului 1890 și-au plătit contribuțiunea, spesele de regularea apelor, equivalentul, sidoxia episcopească și competența ppviterală.

În fine recurenții sunt poștiți a se presenta, însă numai odată, în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în s. biserică spre a-și arêta desteritatea în cântare și oratorie.

Recurențele, care se va înfăoșa de mai multe ori în comună sau va veni în ziua de alegere în comună, va fi eschis din candidare.

Folia, în 4 Iunie 1891.

[32] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopopul concerninte.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala română gr. or. din Iabuca, protopresviteratul Vêrșetului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sânt:

1. Salariu anual 300 fl.
2. Pentru conferințele învățătorești 7 fl.
3. Pentru scripturistică 4 fl.
4. Lemne de foc 16 metri.
5. Cortel liber și
6. Un juger și jumătate de pământ arătoriu.

Cei-ce dorece a ocupa acest post sânt avisați a-și instrua recursele conform statutului organic bis. și adresate comitetului parochial, a-le trimite oficiului protopresviteral în Mercina posta: Varadia. Recurenții se pot presenta odată în biserică în vre-o Duminecă ori sêrbătoare, dar nici decât în ziua de alegere.

În conțelegere cu comitetul parochial.

[35] 2—3

Ioan Popovicu,
protopresviter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din Curtea protopresbiteratul Făgetului se escrie concurs cu termen de 30 de zile începând dela prima publicare în „Foaia dieoesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 350 fl.
2. Spese de scripturistică 8 fl. v. a.
3. Conferințele învățătorești 6 fl. v. a.
4. Pentru servitoriul scoalei 12 fl.
5. 32 metri de lemne dintre cari 16 pentru încălzitul școalei, ear 16 pentru învățătoriu.
6. Dela fie-care înmormântare unde va fi chemat 20 cr. eară cu liturgie 40 cr.
7. Locuință liberă și o grădină intravilană și extravilană.
8. Doauă jugere de pământ arătoriu de clasa a doua.

Cei-ce dorece a ocupa acest post învățătorec au să dovedească că au absolvat patru clase gimnasiale și au testimoniu de calificăciune pentru stațiune cu dotațiune bună, vor fi preferiți cei-ce vor dovedi că pelângă calificăciunea recerută cunosc musica vocală și instrumentală, pentru a instrua chorul bisericesc.

Alesul învățătoriu este îndatorat a îndeplini și funcțiunea de cantor bisericesc precum și scripturistica în comitetul și sinodul parochial.

Doritorii de a recurge la acest post, vor subșterne recursele lor provêzute cu documentele prescise mai sus și conform statutului organic și regulamentulului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parochial din Curtea, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Făgetului până la terminul deschis.

Comitetul parochial dorece ce recurenții să se presinte în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în sânta biserică, dar nici decât în ziua de alegere.

Curtea, din ședința comit ținută la 15 Aprilie 1891.

[38] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: Sebastian Olariu protopresviter
tractual.

Nr. 91. 1889. H. K.

Edict.

În cauza de desființare și împărțire a comuniunii *Paveloni* Nr. 356 din *Caransebeș*, ținerea pertractării s'a defapt pe ziua de 20. Iuliu 1891., la 9 oare antemeridiane înaintea subscrisului.

Dreptacea pe seama membrului interesat *Maria Paveloni*, al cărei domiciliu de 20 de ani este necunoscut, se denumesc de curator ad actum locuitoriul din *Caransebeș Ioan Buru*, cu acea provocare, ca la termenul defapt să se înfățișeze sau dânsa în persoană, sau se informeze pe curatorul denumit, ca să o poată reprezenta și apăra în mod convințios, căci în cazul contrariu va avea să și atribue însași urmările întrelăsării.

Dat *Caransebeș* în 5. Iuniu 1891. dela primariul orașului ca for de I. instanță în afacerile comunionale.

[31] 3—3

Ioan Nemoian,
primariu.

Nr. 370/1891,

Concurs.

Spre conferirea stipendiilor devenite în vacanță din *Fundațiunea lui Gozdu* pe anul școlastic 1891/2 pentru studiile dela facultățile mai înalte, se escrie concurs sub următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze, că sânt fiii de cetățeni ungari și se țin de biserica ortodoxă orientală română și studiază la vre-un institut public din patrie cu succes bun, și că nu sânt în stare a se susține la studiul din averea proprie sau a părinților lor.

2. La conferirea stipendiilor vor avea preferință ce mai înaintați în studii și în calculi.

3. Cei-ce vor să studieze la vre-un institut afară din patrie au să se motiveze pe deplin această necesitate, ca să li-se esopereze concessiunea ministerială, fără de carea stipendiul în străinătate nu se poate asigna.

4. Petițiunile instruate cu toate documentele necesarii sânt a se adresa la cancelaria fundațiunei lui *Gozdu* (*Budapest király-utca 13. szám.*) până la 1. August a. c. calendarul nou.

5. Totdeodată se provoacă foștii stipendisti, ca până la 1. August a. c. cal. nou să arete rezultatul studiilor din anul școlastic 1890/91, căci altcum li se va sista stipendiul avut.

Budapesta la 1. Iulie 1891.

[36] 1—3

Comitetul.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a din comuna *Căpăt* protopopiatul *Buziașului* se escrie concurs cu termen de recurgere până la 20 Iuliu a. c. st. v.

Emolumintele împreunate cu acesta parohie sunt:

1. 45 de jugere de pământ, două grădini intravilane de câte 1/2 juger de pământ una.

2. Stola usuată dela 521 de suflete.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisafi că recursele instruate conform stat. org. bis. și Regn-

lamentului pentru parohii, adresate comitetului parochial, să se le subștearnă oficiului protop. în *Jebel*.

Preoții recurenți la aceasta parohie au să dovedească, cumcă până la finea anului 1890 și-au plătit contribuțiunea, spesele de regulara apelor, equivalentul, sidoxia episcopoeasca, și competența protopresviterală.

În fine recurenții sânt poțitiți a se presenta, însă numai odată, în vre o *Duminecă* sau *sărbătoare* în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Competentul, care se va înfășa de mai multe ori în comună, sau va veni în ziua de alegere, va fi eschis din candidație.

Căpăt, în 8 Aprilie 1891.

[37] 1—3

Comitetul parochial.

În conștelegere cu protopresviterul concerninte.

O singură încercare va convinge pe fie-cine, că

e într'adevăr cel mai escelent mijloc
contra tuturor insectelor,

căci nimicesce cu desevirșire, — mai sigur ca oricare alt mijloc
— cu o putere și înțeleală uimitoare „tot felul“ de parasiți.

Cea mai bună aplicare se face prin spulberarea
cu „economisătoriu“ lui Zacherlin.

Să nu se confunde deloc Zacherlinul cu ordinariul pulbere de insecte, căci Zacherlinul e o specialitate de tot proprie, care nu există nici unde și nici când altfel decât în

Uieguțe sigilate cu numele J. Zacherl.

Prin urmare, cine cere Zacherlin și în locul acestuia primesce nescar pulbere în coșulețe de hârtie ori în scutule, prin aceasta de sigur totdeuna e înșelat.

Veritabil se află:

în *Caransebeș*: **Eperjesi & Fűszfas, Carol Schwab, H. Perlfasster & Sohn, Filip J. Müller, H. Rosenfeld.**

în *Logoj*: **Sigmund Bäumel, Németh & Klein, A. Schiesler's Söhne, Ludovic Vértés, Alexandru Karl, Körösy Ladislaus, A. Schnitzer, Traian Raetz, R. Morgensteun.**

în *Nădrag*: **Arpad Ruzs, H. Mihaly.**

[17] 7—10

